Liite 11. Partastenmäet Natura-tarveharkinta

Vt9 parantaminen välillä Korpilahti-Keljonkangas

Vastaanottaja

Lupa ja valvontavirasto

Päivämäärä

20.10.2026

VT9 PARANTAMINEN VÄLILLÄ KORPILAHTI – KELJONKANGAS, PARTASTENMÄEN NATURA-ALUE

NATURA-ARVIOINNIN TARVEHARKINTA

RAMBØLL

Projekti	**VT9 parantaminen välillä Korpilahti-Keljonkangas**
Asiakirjatyyppi	**Raportti**
Päivämäärä	**20.10.2026**
Laatinut	Niko Lehti
Tarkastanut	Emilia Vainikainen
Kannen kuva	**Ramboll Finland Oy**

SISÄLTÖ

1	**Johdanto**	**4**
2	**Valtatien 9 parantaminen - Hankkeen kuvaus**	**6**
2.1	Yleistä	6
2.2	Rakentamisalueiden sijoittuminen ja kaavatilanne	6
3	**Aineisto ja menetelmät**	**8**
3.1	Arviointimenetelmän kuvaus	8
3.2	Vaikutusten merkittävyyden arviointi	9
3.3	Käytetty lähtöaineisto	10
4	**Partastenmäet Natura-alueen yleiskuvaus ja suojeluperusteet**	**10**
4.1	Sijainti ja yleistiedot	10
4.2	Suojelun perusteet ja toteutus	11
4.3	Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit	11
4.3.1	Luontotyyppien nykytila	12
4.4	Luontodirektiivin liitteen II lajit	14
4.4.1	Liito-oravan esiintyminen ja nykytila Natura-alueella	15
4.5	Muut tärkeät ja huomionarvoiset lajit	16
5	**Mahdollisten vaikutusten tunnistaminen ja merkittävyyden arviointi**	**17**
5.1	Luontotyyppeihin kohdistuvat mahdolliset vaikutukset ja niiden merkittävyyden arviointi	17
5.2	Suojeluperusteena oleviin lajeihin kohdistuvat vaikutukset ja niiden merkittävyyden arviointi	19
5.3	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen	20
5.4	Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa	20
6	**Natura-tarveharkinnan johtopäätökset**	**20**
	Lähteet	**21**

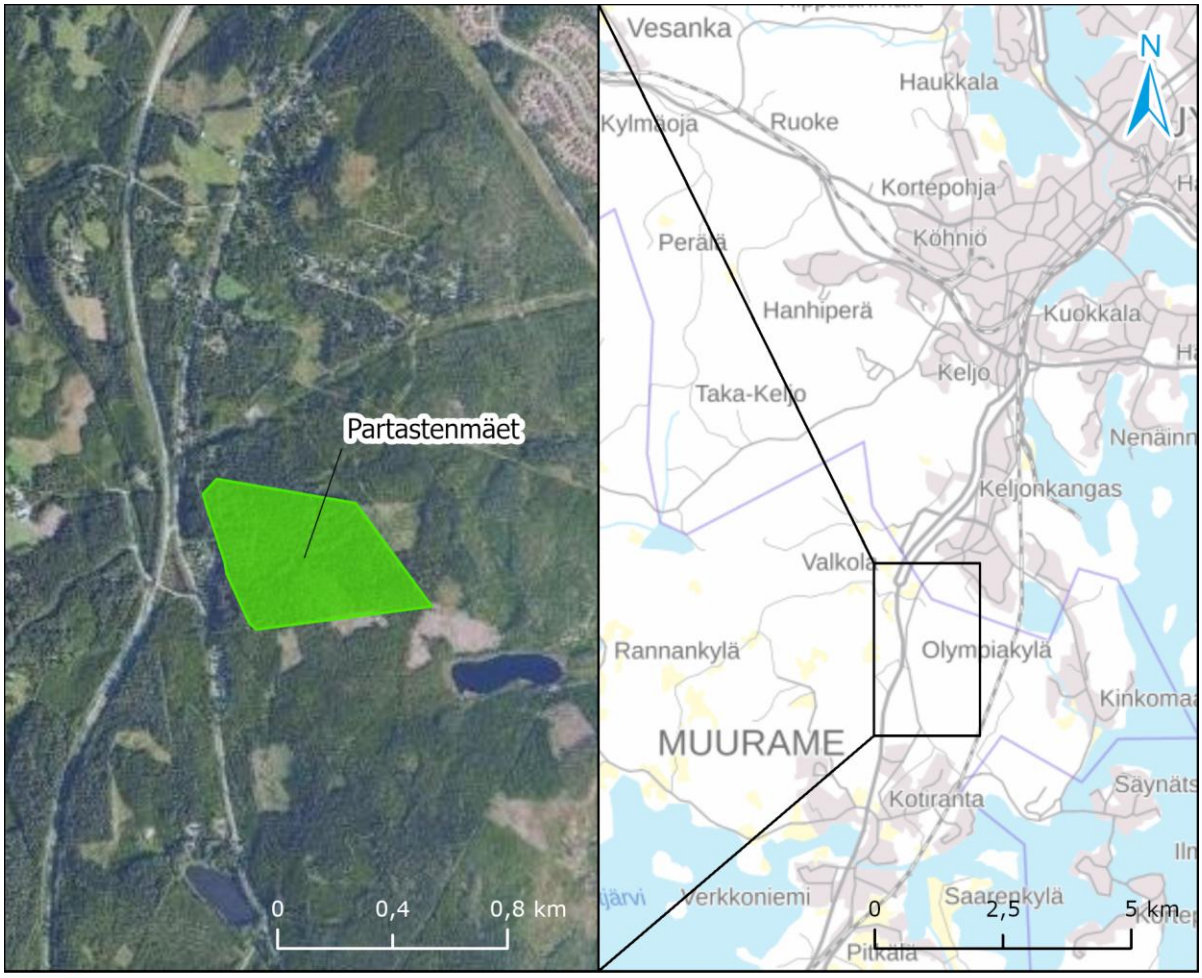
1 JOHDANTO

Natura-arvioinnin tarveharkinnan tarkoituksena on selvittää, voidaanko Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien merkittävien vaikutusten mahdollisuus sulkea pois, jolloin ei tehdä luonnonsuojelulain tarkoittamaa varsinaista yksityiskohtaista Natura-vaikutusten arviointia (Mäkelä & Salo 2024). Tarveharkinnassa kuvataan hanke, sen aiheuttamat vaikutukset ja vaikutuspiirissä sijaitsevat Natura-alueet sekä arvioidaan vaikutusten merkittävyyttä.

Tarveharkinnan lopputuloksena annetaan esitys siitä vaikuttavatko suunnitellut hankkeet Natura-alueiden suojeluperusteisiin mahdollisesti niin merkittävästi, että kohteille tulisi suorittaa varsinainen Natura-arviointi. Tarveharkinnan johtopäätöksenä voidaan kunkin hankkeen vaikutuspiirissä olevan Natura-alueen osalta todeta, että hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen suojeluperusteita (Natura-arviointia ei tarvita) tai hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää alueen suojeluperusteita (Natura-arviointi on suoritettava).

Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu Ramboll Finland Oy:ssä Sitowise Oy:n toimeksiannosta. Natura-arvioinnin tarveharkinta on tehty osana VT9 parantamiseen liittyvää YVA-menettelyä ja tämä raportti esitetään YVA-selostuksen liitteenä.

Tämä Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu luontotyyppi- ja lajikohtaisena asiantuntija-arviona Vt9 parantamistoimenpiteiden vaikutuksista ja siinä keskitytään niihin suojeluarvoihin eli luontotyyppeihin ja lajistoon, joiden perusteella alue on sisällytetty Suomen Natura 2000 -verkostoon. Tarveharkinnan tuloksena on esitetty arvio siitä, aiheutuuko tarkasteltavasta hankkeesta tai sen ja muiden hankkeiden yhteisvaikutuksista Partastenmäet Natura-alueen suojeluperusteille todennäköisesti niin merkittäviä haitallisia vaikutuksia, että varsinainen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi tulisi toteuttaa.

Kuva 1. Partastenmäet Natura-alueen sijainti.

2 VALTATIEN 9 PARANTAMINEN - HANKKEEN KUVAUS

2.1 Yleistä

Valtatie 9 on merkittävä valtakunnallinen poikittaisyhteys Turusta Niiralaan. Yhteysväli Tampere-Jämsä-Jyväskylä yhdistää Pirkanmaan ja Keski-Suomen suuret keskukset toisiinsa. Valtatie 9 on osa TEN-T-verkkoa ja osa Eurooppatietä E63. Liikenne- ja viestintäministeriön pääväyläasetuksessa valtatie 9 välillä Tampere-Jyväskylä on määritelty palvelutasoluokkaan I. Valtatie 9 kuuluu suurten erikoiskuljetusten täydentävään verkkoon, jolla on mahdollistettava kuljetus, jonka leveys ja korkeus on 6 metriä sekä pituus 40 metriä. Valtatiellä on merkittävä rooli myös Keski-Suomen liikennejärjestelmässä. Se palvelee sekä teollisuuden että henkilöliikenteen pitkämatkaista, seudullista ja paikallista liikennettä.

Partastenmäet Natura-alueen läheisyyteen sijoittuva suunnittelujakso on noin 27 kilometriä pitkä ja alkaa etelässä Korpilahdelta Painaanjärven kohdalta ja ulottuu pohjoispäässä Jyväskylään Keljonkankaan eritasoliittymän eteläpuolelle. Tarkempi kuvaus suunnittelualueesta ja suunnitteluvaihtoehdoista on esitetty hankkeen YVA-selostuksessa, jonka liitteeksi tämä Natura-arvioinnin tarpeen arviointi on laadittu. Suunnittelujakso on pääosin kaksikaistaista sekaliikennetietä. Korpilahden ja Muuramen välillä on yksi keskikaiteeton ohituskaistapari. Suunnittelujakson pohjoispäässä on lyhyt osuus kaksikaistaista moottoriliikennetietä moottoritien eteläpuolella. Muuramessa Niittyahon ja kirkonkylän kohdalla on eritasoliittymät.

Tarkasteltavalla tieosuudella on puutteita liikenneturvallisuudessa, palvelutasossa ja tien laatutasossa.

2.2 Rakentamisalueiden sijoittuminen ja kaavatilanne

Ympäristövaikutustenarvioinnissa tarkastellaan hankkeen eli valtatien 9 parantamista välillä Korpilahti–Keljonkangas toteuttamisen vaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla.

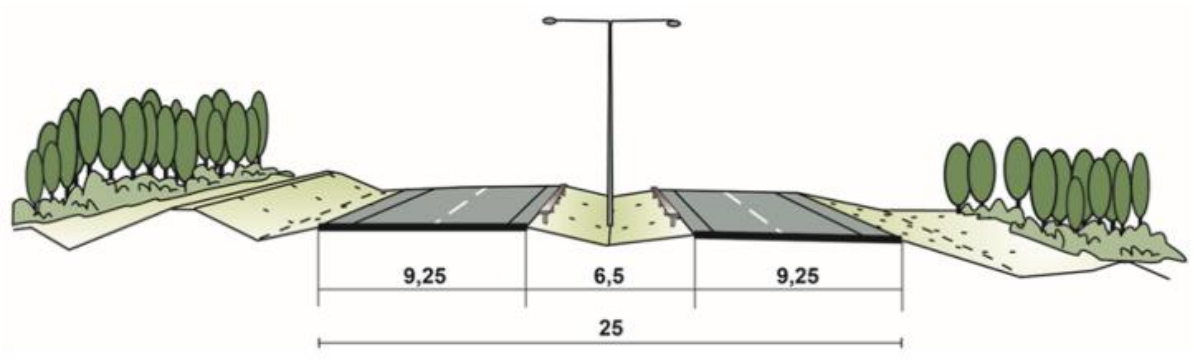
Voimassa olevissa Keski-Suomen maakuntakaavoissa valtatie 9 on esitetty välillä Painaa–Korpilahti merkinnällä valtatie/kantatie, Korpilahdelta Muuramen pohjoispuolelle merkinnällä uusi moottori- tai moottoriliikennetie ja Keljonkankaalla merkinnällä moottori- tai moottoriliikennetie.

Suunnittelualue on jaettu toimenpiteiden perusteella kolmeen eri tarkastelujaksoon:

- Jakso Painaa – Vespuolentien eritasoliittymä
- Jakso Vespuolentien eritasoliittymä – Muuramen eritasoliittymä
- Jakso Muuramen eritasoliittymä – Keljonkangas

Tässä arvioinnissa keskitytään ainoastaan Muuramen eritasoliittymän ja Keljonkankaan väliseen osuuteen Partastenmäen Natura-alueen läheisyydessä.

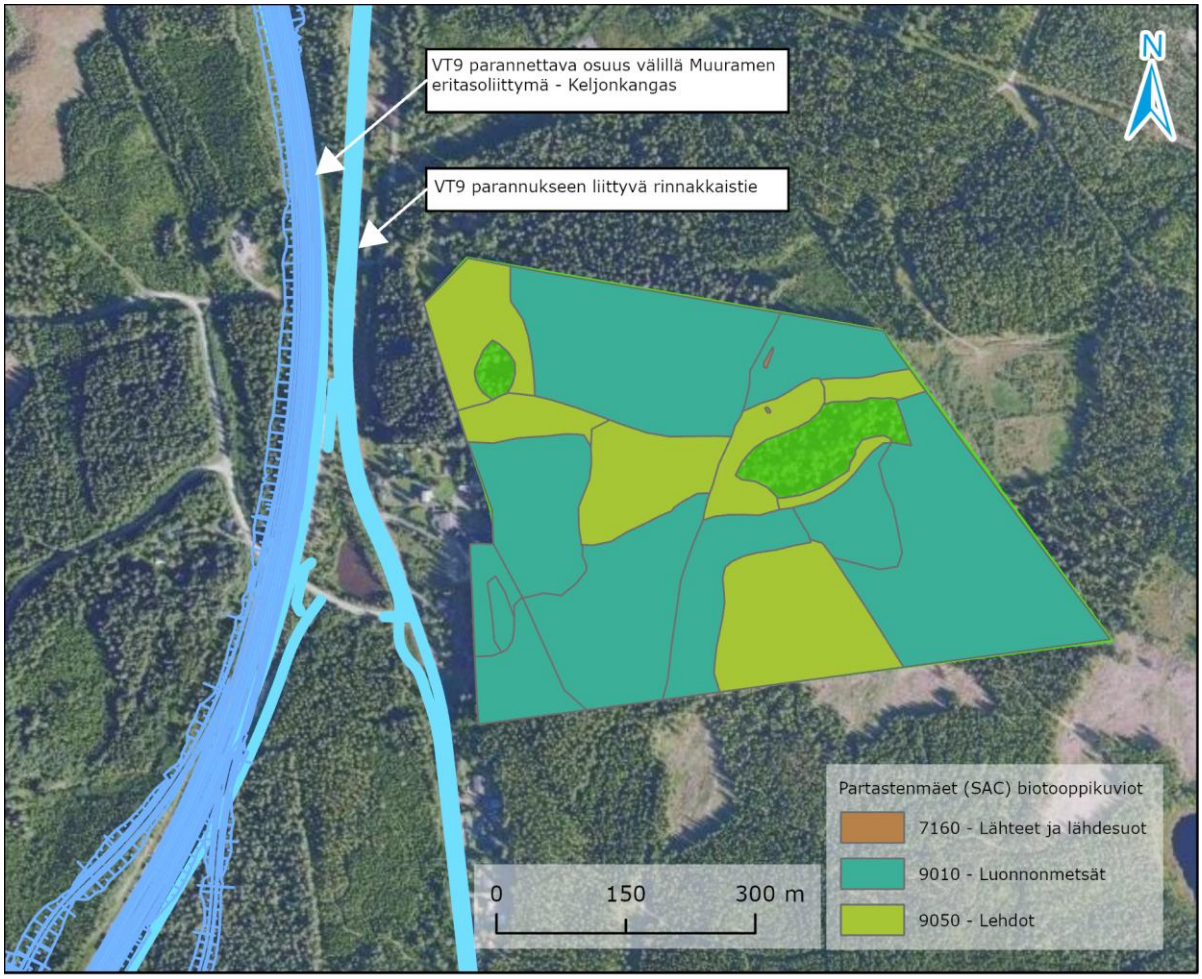
YVA-menettelyssä tarkasteltavat hankkeen kehittämisvaihtoehdot ovat moottoriliikennetie (VE1) ja moottoritie (VE2) sekä niiden alavaihtoehdot Teollisuustien liittymän kohdalla ja Pukkiniityn eritasoliittymän toteuttaminen. Partastenmäet Natura-alueen kohdalla vaihtoehdoista tarkastellaan ainoastaan moottoritietä, joka tarkoittaa nykyisen kaksikaistaisen tien leventymistä nelikaistaiseksi (vaihtoehdot VE1a/VE2a ilman Pukkiniityn eritasoliittymää sekä vaihtoehdot VE1b/VE2b Pukkiniityn uuden eritasoliittymän kanssa). Nykyinen valtatie tulee leventymään länteen nykyisestä tielinjauksesta ja Pukkiniityn uusi eritasoliittymä sijoittuu n. 600 metrin etäisyydelle Natura-alueesta.

Kuva 2. Valtatien vaihtoehdon VE MK mo poikkileikkaus välillä Muuramen eritasoliittymä - Keljonkangas

Kehittämisvaihtoehdoissa nopeustaso koko suunnittelualueella on 100 km/h. Suunnittelualueella valtatiellä 9 kielletään hidas liikenne, jalankulku ja pyöräily, jotka ohjataan rinnakkaisteille. Koko suunnitteluvälille toteutetaan yhtenäinen maantietasoinen rinnakkaistie. Jalankulku- ja pyörätie toteutetaan Korpilahdelta Keljonkankaalle. Tasoliittymät valtatieltä kielletään ja kaikki suunnittelualueen valtatien liittymät ovat eritasoliittymiä. Valaistus toteutetaan vähintään eritasoliittymien kohdalle ja rinnakkaistielle. Riista-aita toteutetaan valtatien molemmille puolille koko suunnitteluosuudella. Meluntorjuntaa toteutetaan melualueille asutuksen ja virkistysalueiden kohdalla.

Parannettava rinnakkaistie sijoittuu valtatien ja Natura-alueen välisellä alueella noin 70–100 metrin etäisyydelle Natura-alueesta ja parannettava valtatie 120–400 metrin etäisyydelle (Kuva 3)

Kuva 3. Hankealueen sijoittuminen suhteessa Partastenmäet Natura-alueeseen.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Arviointimenetelmän kuvaus

Natura-arvioinnin tarveharkinnan tarkoituksena on selvittää, voidaanko Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien merkittävien vaikutusten mahdollisuus sulkea pois. (Mäkelä & Salo 2024). Tarveharkinnassa kuvataan hanke, sen aiheuttamat vaikutukset ja vaikutuspiirissä sijaitsevat Natura-alueet sekä arvioidaan vaikutusten merkittävyyttä. Natura-arvioinnin tarveharkinnan periaatteita ovat, Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle (Luopas) -oppaan (2024) mukaan

- tarkastelu, voiko hankkeella, suunnitelmalla tai toimenpiteellä olla heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin
- tarkastelu, voivatko vaikutukset olla yksin tai yhdessä muun olemassa olevan tai suunnitellun Natura-alueeseen vaikuttavan toiminnan kanssa mahdollisesti merkittäviä
- tarkastelu perustuu yleensä olemassa olevaan tietoon ja aineistoihin, kokemusperäiseen tietoon sekä asiantuntijalausuntoihin
- lieventäviä toimenpiteitä ei oteta huomioon.

Tarveharkinnan lopputuloksena annetaan esitys siitä vaikuttavatko suunnitellut hankkeet mahdollisesti Natura-alueiden suojeluperusteisiin niin merkittävästi, että kohteille tulisi suorittaa varsinainen Natura-arviointi. Tarveharkinnan johtopäätöksenä voidaan kunkin hankkeen vaikutuspiirissä olevan Natura-alueen osalta todeta, että hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen suojeluperusteita (Natura-arviointia ei tarvita) tai hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää alueen suojeluperusteita (Natura-arviointi on suoritettava).

3.2 Vaikutusten merkittävyyden arviointi

Vaikutusten merkittävyyttä ei ole yksityiskohtaisesti määritelty luonto- tai lintudirektiiveissä. Yleisesti luontotyypin voidaan arvioida heikentyvän, jos sen pinta-ala supistuu tai ekosysteemin rakenne ja toimivuus heikentyvät muutosten seurauksena. Vastaavasti lajin arvioidaan heikentyvän, jos sen elinympäristö supistuu tai muuttuu sille soveltumattomaksi. Kokonaisuudessaan vaikutukset on kuitenkin aina suhteutettava alueen kokoon sekä kohteen luontoarvojen merkittävyyteen alueellisella ja valtakunnan tasolla. Esimerkiksi luontotyypin arvoon vaikuttavat sen edustavuus ja luonnontilaisuus. Joissakin tapauksissa pienikin muutos voi olla luonteeltaan merkittävä, jos se kohdistuu Natura-alueiden suojelussa priorisoitavalle luontotyypille, alueellisella tai valtakunnan tasolla poikkeuksellisen arvokkaalle alueelle tai vaikutuksen kohteena olevan luontotyypin tai lajin arvioidaan olevan ominaispiirteiltään tavanomaista herkempi jo pienille elinympäristömuutoksille.

Luontoarvojen heikentyminen voi olla merkittävä, jos joku seuraavista ehdoista toteutuu:

1) Suojeltavan lajin tai luontotyypin suojelutaso ei hankkeen toteutuksen jälkeen ole suotuisa.
2) Hanke muuttaa olosuhteita sellaisiksi, ettei suojeltavien lajien tai elinympäristöjen esiintyminen ja lisääntyminen alueella ole pitkällä aikavälillä mahdollista.
3) Hanke heikentää suojeltavan lajiston runsautta tai hävittää sen alueelta kokonaan.
4) Hanke turmelee lajin elinympäristön tai luontotyypin ominaispiirteitä.

Vaikutuksen merkittävyyteen vaikuttaa muun muassa vaikutuksen tyyppi, laajuus, kesto, voimakkuus (Taulukko 1), ajoitus, todennäköisyys sekä vaikutuksen kohteena olevien luontotyyppien ja lajien haavoittuvuus eli herkkyys vaikutuksille. Vaikutuksen laajuus kuvaa, kuinka laajalle alueelle vaikutus kohdistuu. Vaikutuksen kesto kuvaa, miten pitkäkestoinen vaikutus on ja miten suojeluperuste palautuu vaikutuksesta. Vaikutuksen voimakkuus kertoo, kuinka suureen osaan suojeluperustetta vaikutus kohdistuu, kuinka suuri on suojeluperusteeseen kohdistuvan vaikutuksen aiheuttaman häiriön taso ja miten suojeluperuste muuttuu. Vaikutuksen suunta voi olla kielteinen tai myönteinen ja vaikutuksen todennäköisyydeksi arvioidaan todennäköinen tai ei todennäköinen.

Taulukko 1. Vaikutuksen voimakkuus Määkelä & Salon (2024) mukaan

Vaikutuksen voimakkuus	Vaikutuksen voimakkuuden arvioiminen
Erittäin suuri	Vaikutukset kohdistuvat hyvin laajalti suojeluperusteisten luonnonarvojen alueelle. Suojeluperusteinen lajisto ja/ tai lajien runsaussuhteet muuttuvat hyvin selvästi. Suojeluperusteisten lajien elinympäristö tuhoutuu tai heikkenee/ pirstoutuu erittäin selvästi. Suojeluperusteiset luontotyypit muuttuvat ja/ tai niiden esiintymien laatu heikkenee hyvin voimakkaasti.
Suuri	Vaikutukset kohdistuvat laajalti suojeluperusteisten luonnonarvojen alueelle. Suojeluperusteinen lajisto ja/ tai lajien runsaussuhteet muuttuvat selvästi. Suurehko osa suojeluperusteisten lajien elinympäristöstä tuhoutuu tai heikkenee/ pirstoutuu selvästi. Suojeluperusteiset luontotyypit muuttuvat ja/tai niiden esiintymien laatu heikkenee voimakkaasti.

Vaikutuksen voimakkuus	Vaikutuksen voimakkuuden arvioiminen
Kohtalainen	Vaikutukset kohdistuvat ainakin osittain suojeluperusteisten luonnonarvojen alueelle. Suojeluperusteisten lajien runsaussuhteet muuttuvat jonkin verran. Suojeluperusteisten lajien elinympäristö tuhoutuu osittain tai heikkenee/ pirstoutuu osittain. Suojeluperusteisten luontotyyppien esiintymien laatu heikkenee jonkin verran.
Vähäinen	Vaikutukset kohdistuvat alueille, joilla on potentiaalisesti suojeluperusteisia luontoarvoja. Suojeluperusteisten lajien runsaussuhteet saattavat muuttua. Suojeluperusteisten lajien elinympäristö pirstoutuu vain vähän. Suojeluperusteisten luontotyyppien esiintymien laatu heikkenee vain vähän.
Ei vaikutusta	Ei vaikutusta Natura-alueen suojeluperusteisiin.

3.3 Käytetty lähtöaineisto

Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu Partastenmäet -Natura-alueen liitteen I luontotyypit, liitteen II lajit sekä 4 artiklan lajit, joiden perusteella alueet on sisällytetty osaksi Euroopan Natura 2000-verkostoa. Selvitys on tehty kirjallisuusselvityksenä olemassa olevan aineistotietojen perusteella.

Arvioinnissa käytettyjä keskeisimpiä aineistoja ovat olleet:

- Natura-tietolomake Partastenmäet (FI0900014)
- VT9 YVA menettelyn yhteydessä toteutetut luontoselvitykset
- Kunnalta saadut tiedot alueen kaavoituksesta ja mahdollisista alueen luontoselvityksistä

4 PARTASTENMÄET NATURA-ALUEEN YLEISKUVAUS JA SUOJELUPERUSTEET

4.1 Sijainti ja yleistiedot

Partastenmäet -Natura-alue (FI0900014) sijoittuu boreaaliselle vyöhykkeelle ja sijaitsee Muuramen ja Jyväskylän välissä. Alueen kokonaispinta-ala on 26 hehtaaria. Alue rajautuu lännessä pientaloasutuksen ja Vanhan ysitien läheisyyteen ja muutoin metsätalouskäytössä oleviin alueisiin.

Partastenmäkien vanhojen metsien suojeluohjelman mukainen alue AMO090490 on rajaukseltaan lähes vastaava Partastenmäet -Natura-alueen kanssa. Partastenmäet Natura-alueen ja valtatien välissä on lisäksi toinen METSO-suojeluohjelma-alue (Partastenmäet, MMO358498).

Seuraava Partastenmäet -Natura-alueen kuvaus on lainausta ympäristöhallinnon Natura-tietolomakkeesta (2018): *”Partastenmäellä on varttunutta lehtomaisen ja tuoreen kankaan kuusi-koivusekametsää, jossa kasvaa lisäksi vähän mäntyä ja haapaa. Alueella on vanhoja lehtipuita, lehtipuiden pökkelöitä ja maapuita paikallisesti runsaasti. Partastenmäen vanhan metsän keskellä hetteikköisen lehtokorven halki virtaa puro, johon valuu myös pohjavesiä. Lähteisyyttä esiintyy laajemminkin. Partastenmäet on arvokas vanhan metsän kohde. Partastenmäen puro ja lähteikkö on luonnontilainen, hydrologisesti arvokas kokonaisuus.”*

Alueella kasvaa valtakunnallisesti uhanalainen vanhan metsän laji hentokääpä, sekä useita Keski-Suomessa alueellisesti uhanalaisia ja harvinaisia kasvilajeja. Uhkana ovat alueen ulkopuoliset metsien hakkuut ja puronperkaukset.

4.2 Suojelun perusteet ja toteutus

Partastenmäet on suojeltu luontodirektiivin mukaisena alueena (SCI). Natura-alueen suojelu on toteutettu luonnonsuojelulain keinoin ja lunastettu valtiolle luonnonsuojelutarkoitukseen.

Seuraavissa alaluvuissa esitellyt luontotyypit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin, ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

4.3 Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit

Vuonna 2018 päivitetyn Natura-tietolomakkeen mukaiset luontotyypit on esitetty oheisessa taulukossa Taulukko 2 ja kuvassa Kuva 4. Luontotyyppien kuvaukset jäljempänä tekstissä.

Taulukko 2. Direktiiviluontotyypit Partastenmäet Natura-alueella.

Koodi	Luontotyyppiluokka	Pinta-ala (ha) ja %-osuus kokonaispinta-alasta	Edustavuus
3260	Pikkujoet ja purot	0,03 (0,01 %)	Hyvä
7160	Fennoskandian lähteet ja lähdesuot*	0,01 (> 0,01 %)	Merkittävä
9010	Boreaaliset luonnonmetsät	16,2 (62 %)	Hyvä
9050	Boreaaliset lehdot	2 (8 %)	Merkittävä
9080	Fennoskandian metsäluhdat	2 (8 %)	Merkittävä
91D0	Puustoiset suot	0,1 (0,03 %)	Hyvä

* = päätöksellä vuonna 2018 lisätty luontotyyppi

Pikkujoet ja purot (3260)

Luontotyyppiin kuuluvat luonnontilaiset virtaavat pikkujoet ja pienvedet, kuten purot ja lähteiset purot. Ympäristöltään ja vesitaloudeltaan luonnontilaiset virtaavat vedet ovat tärkeitä monille kasvi- ja eläinryhmille. Luontotyypin vesistöjä voidaan luokitella pohjan laadun mukaan: turve, moreeni ja harjumaan sekä savialustan vesistöt. Toinen peruste on veden ravinteisuus: rehevät, keskiravinteiset ja karut vesistöt. Lajiston, erityisesti sammalien, monipuolisuus ja harvinaisten lajien esiintyminen vaikuttaa edustavuuteen. Myös rantavyöhykkeen kasvillisuuden ja lajiston monipuolisuus tulee ottaa huomioon.

Fennoskandian lähteet ja lähdesuot (7160)

Lähteitä ja lähdesoita luonnehtii jatkuva pohjaveden virtaus. Vesi on kylmää, tasalämpöistä ja virtauksen vuoksi hapekasta ja mineraalirikasta. Lähteissä voi olla purkautumisallas mihin pohjavesi kerääntyy ja erityisen kasvillisuuden luonnehtima laskupuro. Lähdesoilla pohjavesi tihkuu pintaan maaperän tai turpeen läpi pitäen yllä erikoista kasvillisuutta. Rakennepiirteitä ovat lähdeveden vaikuttavuus ja lähdevedestä riippuvaisen kasvillisuuden vallitsevuus. Lähteeseen vaikuttavan lähiympäristön puustolla ja hydrologialla on merkitystä luonnontilaan.

Boreaaliset luonnonmetsät (9010)

Määritelmän mukaan tähän luontotyyppiin kuuluvat vanhat luonnonmetsät sekä luonnontilaiset paloalat ja palon jälkeen luonnontilaisina kehittyneet nuoret lehtipuumetsät. Vanhat luonnonmetsät ovat metsien sukkessiokehityksen myöhäisiä vaiheita, joihin ihmistoiminnan arvioidaan vaikuttaneen vain vähän tai ei lainkaan. Vanhoissa luonnonmetsissä puuston luonnontilaisuus on tärkein ominaisuus. Luonnontilaisuutta tarkastellaan metsän rakennepiirteiden perusteella. Rakennepiirteitä ovat mm. puuston satunnainen tilajakautuma, puuston kerroksellisuus, nykyistä puusukupolvea selvästi vanhemmat puut ja lahopuuston määrä (Airaksinen & Karttunen 2001).

Boreaaliset lehdot (9050)

Lehtoja esiintyy yleensä boreaalisen vyöhykkeen ravinteisilla multamailla, joilla maaperän hienojakoisuus ja riittävä veden saanti mahdollistavat moninaisen ja rehevän kasvillisuuden muotoutumisen. Yleisesti lehtojen kasvillisuutta luonnehtii voimakas kerroksellisuus, jossa kenttä- ja pensaskerros ovat yleensä melko reheviä ja korkeakasvuisia. Boreaalisista lehdoista on kuvattu lukuisia eri lehtokasvillisuustyyppejä, joiden pääryhmät ovat kuivat, tuoreet ja kosteat lehdot. Alueen edustavuutta arvioitaessa tärkeimmät piirteet ovat erityisesti lehtolajiston runsaus sekä alueen puuston rakenne ja lajikoostumus. Arvokkaat erityispiirteet (mm. järeä ja vanha puusto, lahopuiden runsaus tai monimuotoisuutta lisäävien elinympäristölaikkujen, kuten puronvarsien, esiintyminen) voivat osaltaan lisätä lehdon arvoa.

Fennoskandian metsäluhdat (9080)

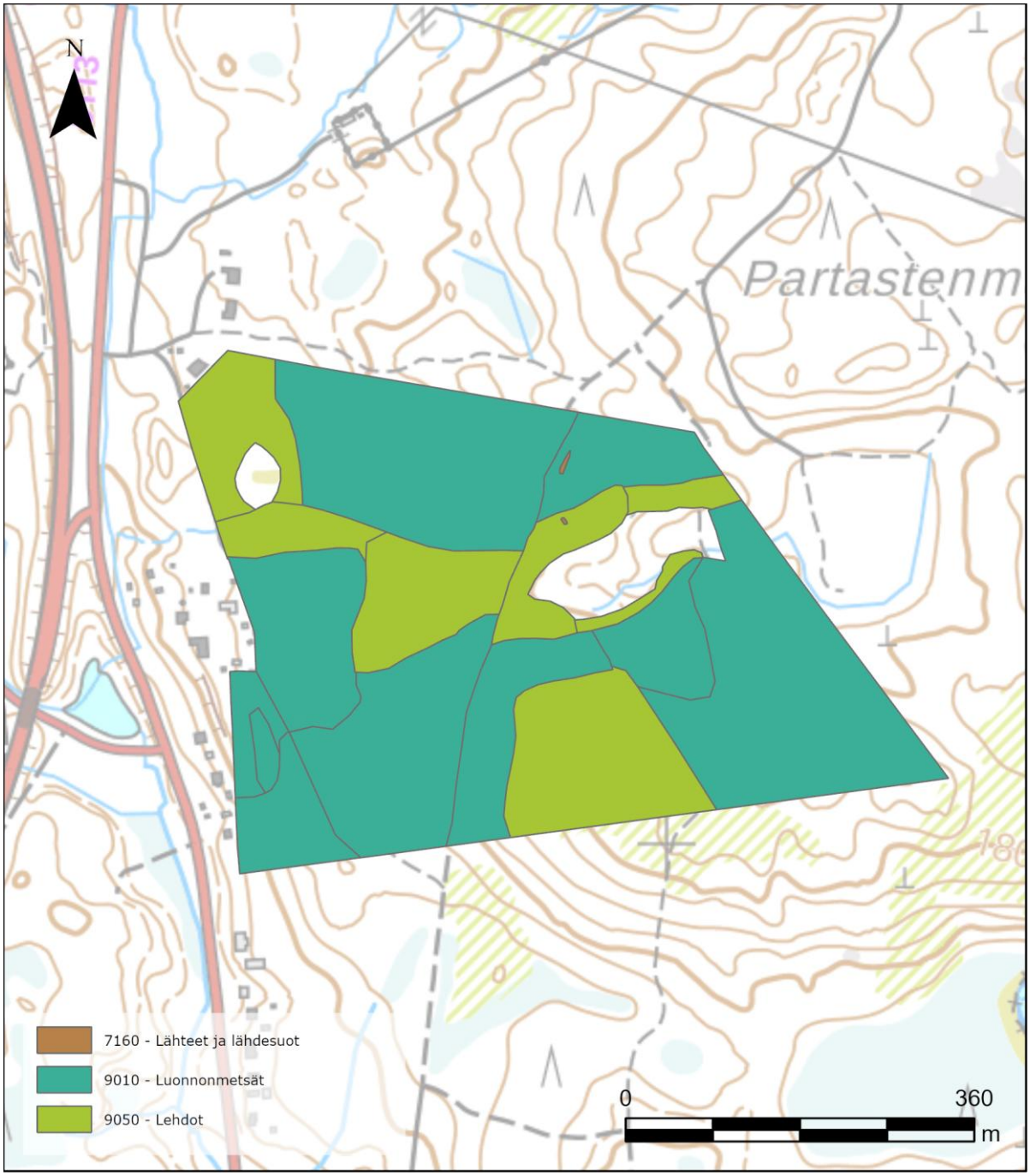
Metsäluhdat ovat pysyvän pintaveden vaikutuksen alaisia ja jäävät yleensä vuosittain tulvien alle. Ne ovat kosteita tai märkiä puustoisia kosteikkoja, joissa muodostuu turvetta, vaikka turvekerros on usein ohut. Puusto on tyypillisesti lehtipuustovaltaista. Hemiboreaalisella vyöhykkeellä saarni (Fraxinus excelsior) ja tervaleppä (Alnus glutinosa) keskiboreaaliselle vyöhykkeelle asti ovat puustossa yleisiä. Muualla boreaalista vyöhykettä ja karummilla paikoilla harmaaleppä (Alnus incana), isot puumaiset pajut (Salix spp.) ja hieskoivu (Betula pubescens) vallitsevia. Puiden runkojen ympärillä on pieniä mättäitä, mutta muuten märät rimpi- ja välipinnat vallitsevat.

Puustoiset suot (91D0)

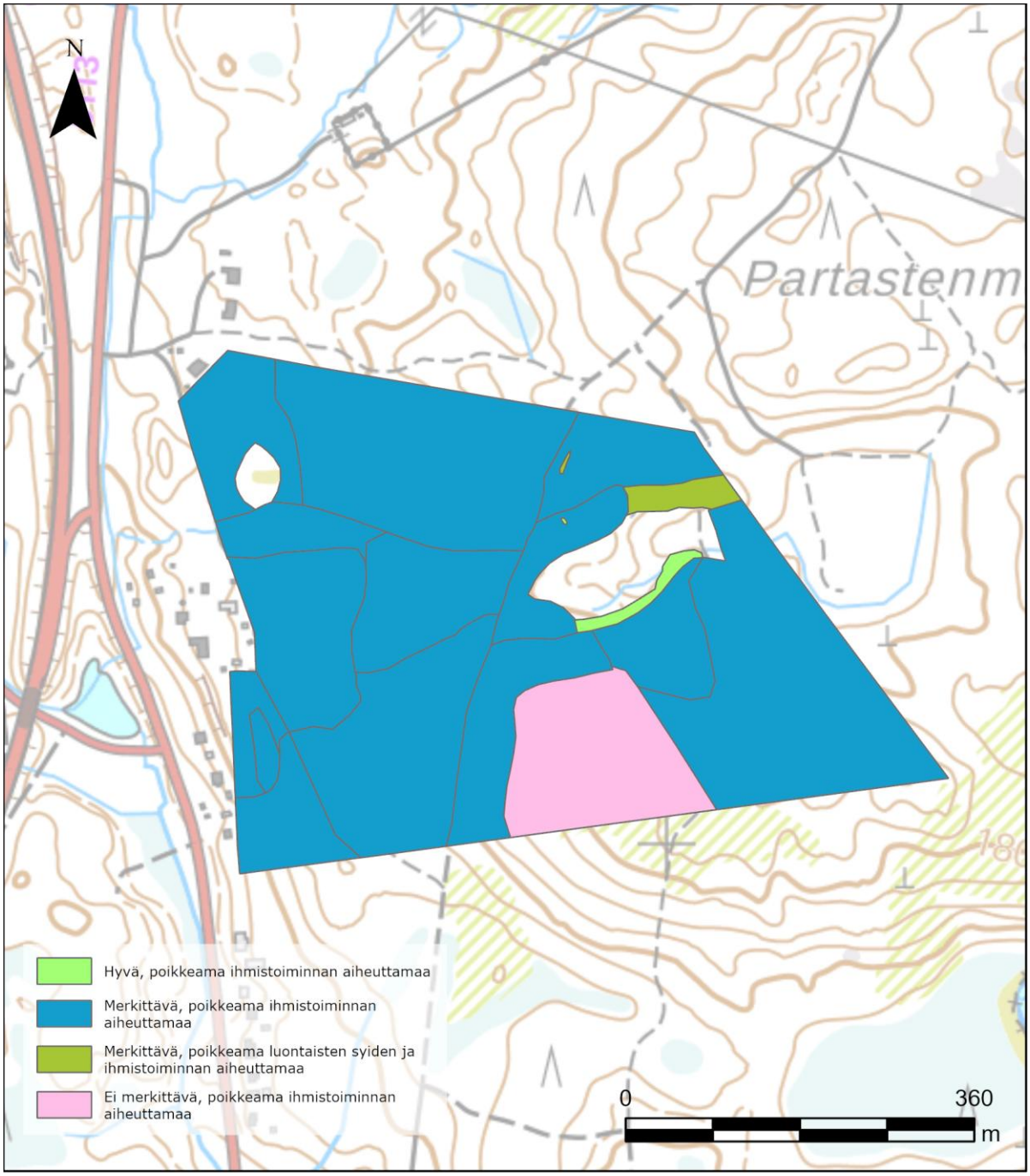
Puustoiset suot ovat kosteilla tai märillä turvemailla kasvavia havu- ja lehtipuumetsiä, joilla vedenpinta on pysyvästi korkealla. Suomessa luontotyyppiin luetaan kuuluviksi useimmat eri suoyhdistelmiin kuulumattomat metsäiset suotyypit. Näitä ovat mm. mustikka-, muurain, metsäkorte-, saniais-, ruoho- ja heinäkorvet, korpi-, pallosara-, tupasvilla- ja isovarpurämeet, sara- ja nevakorvet sekä sara- ja nevarämeet. Keskeisiä tekijöitä luontotyypin säilymisen kannalta ovat erityisesti suoalueen luonnontilaisen puuston ja kasvillisuuden sekä suoalueen hydrologian säilyminen luonnontilaisena (Airaksinen & Karttunen 2001)

4.3.1 Luontotyyppien nykytila

Natura-alueen luontotyyppien nykytilaa on tarkasteltu SAKTI-aineiston perusteella vuonna 2022 ja osalla kuvioista ainoastaan vuonna 2005. Näin ollen SAKTI-aineistoa ei kaikilta osin voi pitää ajantasaisena. Alla olevassa kuvassa (Kuva 5) on eritelty luontotyyppien edustavuus SAKTI-aineiston mukaan. Aineistosta havaitaan, että suurin osa alueen luontotyypeistä on edustavuudeltaan merkittäviä. Luontotyyppien piirteitä on myös kuvattu AFRY:n (2024) tuottamassa luontoselvityksessä, mutta vain siltä osin kuin selvitysalueet ovat osuneet Natura-alueelle. Selvityksen perusteella Natura-alueelle sijoittuvan selvitysalueen osalla puusto oli keski-iältään melko vanhaa ja alueella esiintyi myös huomattavan vanhaa puustoa sekä lahopuuta pystypökkelöinä ja maapuina.

Kuva 4. Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien sijoittuminen alueella.

Kuva 5. Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien edustavuus.

4.4 Luontodirektiivin liitteen II lajit

Natura-tietolomakkeella (2018) on mainittu yksi luontodirektiivin 92/43ETY liitteen IV laji, jonka lomakekohtaiset tiedot esitetään alla olevassa taulukossa **Taulukko 3** ja lajikuvaus tarkemmin sen jälkeen.

Taulukko 3. Alueella esiintyvä luontodirektiivin liitteen II laji (Natura 2000 -tietolomake, 2018).

Koodi	Laji	Tieteellinen nimi	Populaatio alueella	Tietojen laatu
1910	liito-orava	*Pteromys volans*	pysyvä	huono

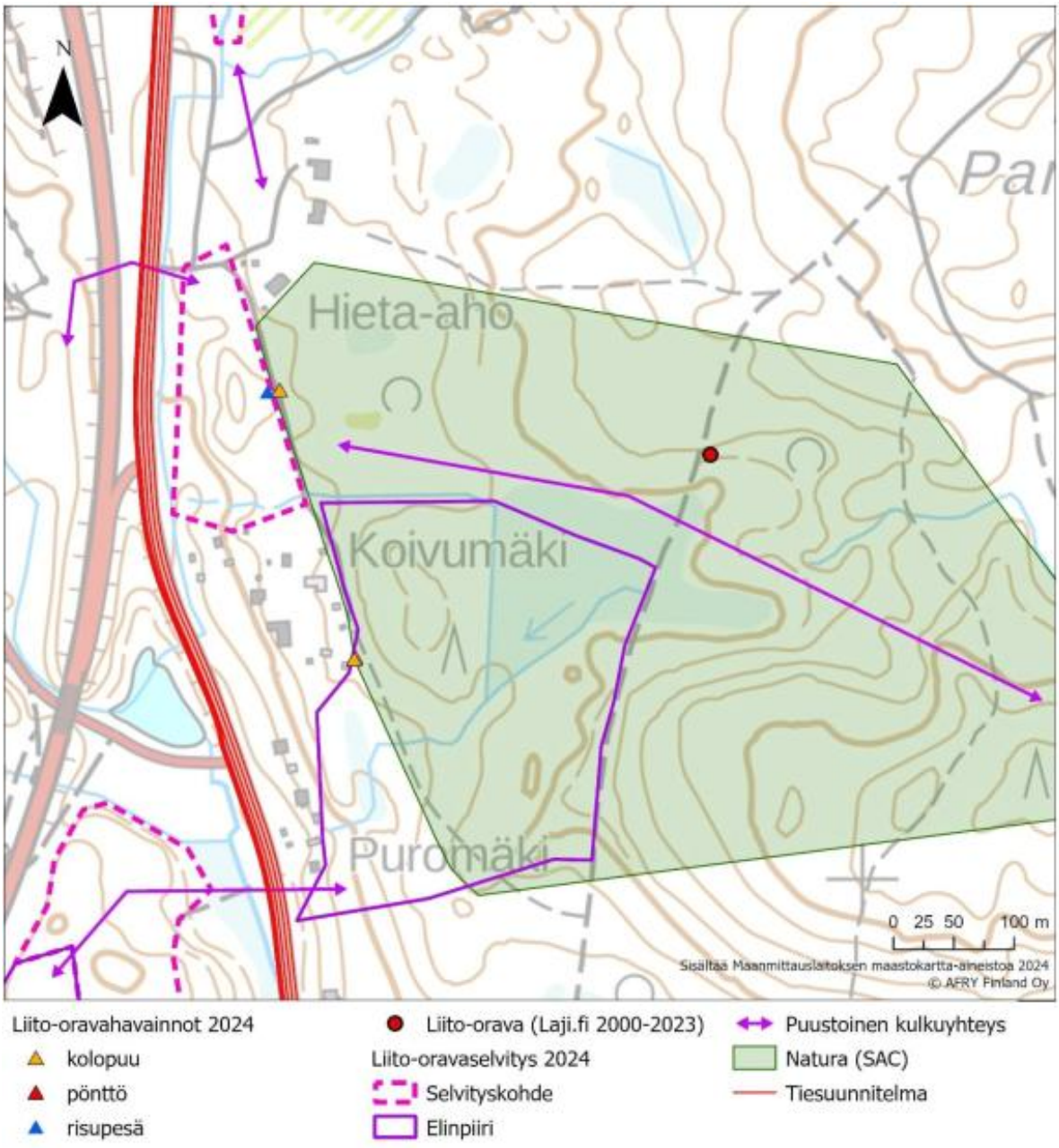
Suojelun perusteena on liito-orava (*Pteromys volans*). Liito-orava on nisäkäs, joka elää varttuneissa kuusivaltaisissa sekametsissä, joissa se käyttää pesäpaikkanaan useimmiten järeitä kolohaapoja tai oravan hylkäämiä risupesiä (Nieminen & Ahola, 2017). Laji on paikkauskollinen, ja sen elinpiiriin kuuluu yleensä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja käsittävä ydinalue, jonka alueella se voi selviytyä talven yli ja mahdollisesti useita ruokailualueita, jotka voivat olla nuorempiakin lehtimetsiä. Liikkumiseen liito-orava tarvitsee puustoisia yhteyksiä, joita hyödyntäen se liikkuu elinympäristöalueellaan liitämällä puusta toiseen. Lisäksi puuston täytyy tarjota myös suojaa pedoilta. Liito-oravalla on tyypillisesti useita pesäpaikkoja elinympäristöalueellaan. Riittävän suojaisat puustoiset kulkuyhteydet eri ydinalueiden sekä ruokailualueiden välillä ovat tärkeitä, jotta liito-oravapopulaatiot eivät eristäydy muista. Liitäminen on liito-oravalle turvallisin tapa liikkua, joten liian suuri aukea alue voi muodostua kulkuesteeksi –matkaa, jonka liito-orava voi liitää puusta toiseen, voi arvioida liitoluvulla. Liitoluku eli etenemän ja korkeuseron välinen suhde on 1:3, joten esimerkiksi 10 m pitkän puun latvasta liito-orava voi liitää noin 30 m pitkän matkan aukean yli (Ahopelto ym., 2021). Puustoisella kulkuyhteydellä aukkopaikka ei saisi kuitenkaan olla yli 50 metrin levyinen, jotta yhteyttä voidaan pitää toimivana.

Liito-orava on Suomessa rauhoitettu ja uhanalaisuusluokitukseltaan vaarantunut (Hyvärinen ym., 2019). Luontodirektiivissä se kuuluu liitteiden II ja IV (a) lajeihin, jolloin sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on laissa kiellettyä (Luonnonsuojelulaki 9/2023, 78 §).

4.4.1 Liito-oravan esiintyminen ja nykytila Natura-alueella

Liito-oravan esiintymistä Natura-alueella on selvitetty vuonna 2024 (AFRY 2024) Natura-alueen länsipuolella kulkevan tien tiesuunnitelmaan liittyen. Selvityksissä inventointiin ainoastaan osa Natura-alueesta ja suurimmalta osalta alueesta ei ole ajankohtaista selvitystietoa. Alueelta ei havaittu liito-oravaa, mutta Natura-alueelle ja sen läheisyyteen rajattiin liito-oravan elinpiiri. (Kuva 6). Selvityksen mukaan rajattu elinalue soveltuu hyvin liito-oravalle elinympäristöksi metsän rakenteen ja potentiaalisten pesäpaikkojen puolesta ja on mahdollista, että se asutetaan tulevaisuudessa. Pohjoisemmalla Hieta-ahon selvitysalueella esiintyy kuusivaltaista vanhaa kasvatusmetsää ja järeä kolohaapa sekä risupesä, jotka soveltuivat liito-oravalle. Selvitysalueilta on raportin mukaan nykyisellään olemassa puustoinen yhteys itään Natura-alueen läpi ja länteen Vanhan nelostien yli elinympäristön molemmilta osa-alueilta. (AFRY 2024).

Natura-alueelta tunnetaan havaintoja liito-oravasta vuosilta 2000–2023, ja havaintopiste on esitetty kuvassa Kuva 6. Suomen Lajitietokeskuksen (2025) tietojen perusteella alueelta ei ole uusia liito-oravahavaintoja, joten AFRY:n (2024) esittämiä havaintoja voidaan pitää ajantasaisina.

Kuva 6. Vuonna 2024 tehdyn liito-oravaselvityksen tulokset. Kartta: AFRY 2024.

4.5 Muut tärkeät ja huomionarvoiset lajit

Natura-tietolomakkeella on lisäksi mainittu 14 muuta tärkeäksi arvioitua lajia. Lajit on esitetty alla olevassa taulukossa (Taulukko 4). Mainitut lajit eivät ole Natura-alueen suojeluperusteina, eikä arviointi siten kohdistu niihin.

Taulukko 4. Natura-tietolomakkeella esitetyt muut huomionarvoiset lajit. Luokka: P = Esiintyvä, V = hyvin harvinainen. Perustelu: A = kansallinen punainen lista, D = muu syy.

Laji	Ryhmä	Luokka	Perustelu
Hentokääpä *Postia lateritia*	Sienet	P	A
Lovikääpä *Postia lowei*	Sienet	V	A
Vaapsassääski *Keroplatus tipuloides*	Selkärangattomat	P	D
Tummahetekirsikäs *Paradelphomyia nigrina*	Selkärangattomat	P	A
Yrttikorpikirsikäs *Rhypholophus varius*	Selkärangattomat	P	A

Kevätlinnunsilmä *Chrysosplenium alternifolium*	Kasvit	P	D
Pikkuvelholehti *Circaea alpina*	Kasvit	P	D
Näsiä *Daphne mezereum*	Kasvit	P	D
Haisukurjenpolvi *Geranium robertianum*	Kasvit	P	D
Lehtopalsami *Impatiens noli-tangere*	Kasvit	P	D
Lehtoarho *Moehringia trinervia*	Kasvit	P	D
Punakoiso *Solanum dulcamara*	Kasvit	P	D
Kevättähtimö *Stellaria holostea*	Kasvit	P	D
Lehtotähtimö *Stellaria nemorum*	Kasvit	P	D

5 MAHDOLLISTEN VAIKUTUSTEN TUNNISTAMINEN JA MERKITTÄVYYDEN ARVIOINTI

Partastenmäet Natura-alueeseen kohdistuvat tunnistetut mahdolliset vaikutukset ja niiden arviointi on jaoteltu luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuviin vaikutuksiin ja niitä on käsitelty omissa alaluvuissaan. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa keskitytään kappaleessa 3.1 kuvatun arviointimenetelmän mukaisesti arvioimaan sitä ovatko tunnistetut vaikutukset laadultaan suojeluarvoja heikentäviä ja mahdollisesti merkittäviä. Merkittävien vaikutusten mahdollisuus riittää laukaisemaan Natura-arvioinnin tarpeen. (Mäkelä & Salo 2024).

5.1 Luontotyyppeihin kohdistuvat mahdolliset vaikutukset ja niiden merkittävyyden arviointi

Luontodirektiivin suojeltuihin luontotyyppeihin kohdistuvat mahdolliset vaikutusmekanismit on esitelty Partastenmäet Natura-alueen luontotyyppien osalta taulukossa 5 ja kuvattu tarkemmin seuraavissa alaluvuissa.

5.1.1 Kasvillisuuden ja muun lajiston muutokset

Hankealueen sijoittuminen Natura-alueen läheisyyteen voi aiheuttaa rakentamistoimien myötä muutoksia etenkin lähialueen kasvilajeissa. Muutokset voivat ilmetä kasvillisuuden tallaantumisena ja kulumisena, kulttuurivaikutteisen lajiston lisääntymisenä sekä vieraslajien leviämisenä. Tien parannusta varten tehdyissä luontoselvityksissä (Sitowise Oy 2025) on havaittu merkittäviä haitallisten vieraslajien Komealupiinin (*Lupinus polyphyllus)* ja jättipalsamin (*Impatiens grandulifera)* esiintymiä. Vieraslajien siirtyminen työkoneiden tai ihmisten mukana hankkeen rakennusvaiheen aikana on mahdollista. Kummatkin havaitut lajit ovat erittäin kilpailukykyisiä ja pystyvät levittäytymään erittäin tehokkaasti siemenistä sekä lupiini myös kasvullisesti. Jättipalsami hyötyy rehevistä ja kosteista kasvupaikoista enemmän kuin lupiini, joten jättipalsami uhkaa myös lähteikkö- ja luhtaluontotyyppejä. Vieraslajien leviäminen aiheuttaa uudella kasvupaikalla muutoksia luonnollisessa kasvillisuudessa ja näin mahdollisesti koko kasvualueensa kasvilajisuhteissa.

Lähimmäksi eli n. 90–110 metrin päähän Natura-alueesta sijoittuu kevyenliikenteenväylän rakentaminen, jossa rakennettavan väylän yhteyteen perustetaan niittyjä ja nurmialueita. Tien pohjatyöt vaatimien maanrakennustöiden yhteydessä tulee huomioida ja hävittävää olemassa olevat haitallisten vieraslajien kasvustot alueelta. Natura-alueen ja Vanhan nelostien välissä on useita tontteja, joiden piha-alueet ja rakennukset sijoittuvat tiealueen ja Natura-alueen väliin. Lisäksi Vanhan nelostien vieressä on oja, jonka virtauksen mukana vieraslajien siemenet kulkeutuvat poispäin Natura-alueesta kohti Muuramenlampea. Levitäkseen Natura-alueelle vieraslajien siemeniä tai juurakkoa pitäisi kulkeutua tonttien yli Natura-alueelle. Kummankaan tien parantamiseen liittyvissä hanketoiminnoissa ei ole tiedossa sellaisia toimia, joiden vuoksi siemeniä tai juurakkoa voisi päätyä Natura-alueelle. **Tästä syystä Natura-alueella tapahtuvat muutokset kasvillisuudessa ja lajistossa pystytään sulkemaan pois.**

5.1.2 Pintavalunnassa ja alueen hydrologiassa tapahtuvat muutokset

Tiehanke muuttaa yleensä lähiympäristön vesitasapainoa: tien kuivatusjärjestelyt, kuten reuna- ja laskuojat voivat kuivattaa kosteita alueita tai laskuojien valumavedet voivat aiheuttaa vettymistä painanteissa. Teitä varten rakennetun kuivatusojaverkoston on todettu myös vähentävän veden imeytymistä maaperään pintavalunnan lisääntyessä, millä on myös ylivirtaamia voimistava vaikutus. Tiehulevesissä mahdollisesti oleva talvikunnossapidossa käytettävä suola nostaa valumavesien kloridipitoisuutta. Vesitasapainossa tapahtuvat muutokset voivat olla merkittäviä niiden kohdistuessa tietystä vesitasapainosta riippuville luontotyypeille kuten lehdoille, letoille tai lähteiköille. Natura-alue sijoittuu samalle osa valuma-alueelle (FI1-14.02.045.03) hankkeen kanssa, mutta pintavesien valumissuunta on poispäin Natura-alueesta kohti Muuramenlampea. Natura-alue on näin herkempi koillisen ja idän suuntaan sijoittuville hydrologiaa muuttaville toimille. Hankkeen seurauksena pintavalunta ja veden kulkeminen parannettavissa tietä kuivattavissa rakenteissa saattaa kuitenkin lisääntyä, jolla saattaa olla ympäristöä kuivattava vaikutus. On huomioitava, että sekä valtatien 9 että Vanhan nelostien läheisyydessä tehdään uusia kuivatusrakenteita sekä mahdollisia rakentamisaikaisia hulevesien käsittelyrakenteita.

Uudet kuivatusrakenteet ja vettä läpäisemättömät pinnat sijoittuvat olemassa olevien rakenteiden yhteyteen ja näin ollen niiden vaikutukset kohdistuvat tien välittömään lähiympäristöön. Natura-alueelta poistuvat vedet kulkeutuvat ensisijaisesti Vanhan nelostien itäpuolella oleville tonteille ja tonttien ja tien välissä olevaan ojaan, johon ei kohdistu muutostoimia. **Näin ollen vaikutukset Natura-alueen luontotyyppien hydrologiaan ja pintavaluntaan pystytään sulkemaan pois.**

5.1.3 Kiintoainekuormituksen ja haitta-aineiden lisääntyminen vesistöissä

Tienrakennusvaiheessa kasvipeitteen poistaminen maanpinnalta, leikkaukset ja pengerrykset lisäävät sadevesien mukana vesistöön kulkeutuvaa kiintoaineksen määrää. Hulevesissä tiealueen katetuilta pinnoilta huuhtoutuvien, liikennepäästöjen ja suolauksen sekä esim. onnettomuustilanteiden aiheuttamien, haitta-aineiden kuormitus pintavesiin voi kasvaa. **Hanketoimien sijoittuessa alueelle, josta pintavalunnan mukana maastoon päätyvä kiintoaines ja mahdolliset haitta-aineet kulkeutuvat kohti Muuramenlampea poispäin Natura-alueesta, voidaan vaikutukset Natura-alueelle sulkea pois.**

5.1.4 Luontotyyppien tuhoutuminen ja elinympäristön häviäminen

Tien vaatiman maastokäytävän leveneminen osin. Tiealueeksi rajatulta alueelta kaadetaan puustoa ja raivataan pensaat. Tierakenteen ja reunaojien kohdalla oleva luontainen kasvillisuus ja maan pintakerros poistetaan ja tehdään tierakenteiden edellyttämät maarakennustyöt. Valtatien 9 parantamiseen liittyvät toimet tapahtuvat lähimmillään yli 100 metrin etäisyydellä Natura-alueesta, joten niistä aiheutuvat vaikutukset Natura-alueen luontotyypeille pystytään sulkemaan pois. Vanhan nelostien yhteyteen toteutettavan kevyenliikenteen väylän tiesuunnitelman mukaan Natura-alueen läheisyydessä rakennetaan jalankulku- ja pyörätie nykyisen Vanhan nelostien tielinjauksen länsipuolelle. Tällöin luontaisen kasvillisuuden häviäminen kohdistuu yli 50 metrin päähän Natura-alueesta. **Hanke ei aiheuta suojeluperusteena olevien luontotyyppien häviämistä, joten mahdolliset vaikutukset pystytään sulkemaan pois.**

5.1.5 Pölyäminen

Kevyen liikenteen väylän rakentamisesta saattaa rakentamisaikana aiheutua ympäristöön pölyämistä. Pölyämisen ollessa erittäin runsasta saattaa pöly ja siihen sitoutuneet haitta-ainepartikkelit kasautua kasvien lehdille sekä maaperään. Runsas pöly haittaa kasvien yhteyttämistä ja saattaa vaurioittaa lehtisolukkoa. Pölyämisen aiheuttama haitta on väliaikaista ja rajoittuu rakentamisaikaan. **Pölyäminen tapahtuu Natura-alueen ulkopuolella ja pölyn leviäminen Natura-alueelle on todennäköisesti vähäistä, joten vaikutukset eivät ole merkittäviä ja ne pystytään sulkemaan pois.**

5.1.6 Päästöt maaperään ja vesiin

Rakentamisen aikana työkoneista tai tieliikenteen yhteydessä saattaa päästä onnettomuustilanteessa maaperään haitallisia aineita kuten jäähdytysnesteitä tai erilaisia öljyjä. Mahdolliset päästöt tulisivat kuitenkin kohdistumaan etäälle Natura-alueesta, ja tien läheisyydessä pintavesien virtaussuunta on poispäin Natura-alueesta. Teiden parantaminen vähentää käytön aikana mahdollisesti tapahtuvia onnettomuuksia, joista on myös mahdollista aiheutua päästöjä maaperään tai vesistöön. **Vaikutukset pystytään näin ollen sulkemaan pois.**

5.2 Suojeluperusteena oleviin lajeihin kohdistuvat vaikutukset ja niiden merkittävyyden arviointi

Arviointi koskee alueen suojeluarvona olevaa lajia, liito-oravaa

5.2.1 Melu ja visuaalinen häiriö

Kevyen liikenteen väylän rakentamisesta aiheutuu rakentamisaikana melua ja liikenne voi paikoin Näkyä Natura-alueen liito-oravan elinympäristöalueille. Melu saattaa väliaikaisesti häiritä liito-oravaa, mikäli se asuttaisi vuonna 2024 tyhjiksi todetut mahdolliset elinalueet. Liito-oravan esiintymiä tunnetaan vilkkaasti liikennöityjen väylien ja asuinalueiden läheisyydestä, joten häiriövaikutuksen arvioidaan jäävän vähäiseksi. Melun lisääntymistä tien käytön aikana ei myöskään voida katsoa merkittäväksi nykytilaan verrattuna, koska liikenne tulee painottumaan ensisijaisesti valtatielle. **Häiriövaikutukset pystytään väliaikaisuuden perusteella arvioimaan vähäisiksi ja näin ollen sulkemaan pois.**

5.2.2 Elinympäristön häviäminen ja pirstoutuminen

Natura-alueen läheisyydestä ja osin Natura-alueelta on tunnistettu kaksi liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Lisäksi lähialueelta on tiedossa useita aiempia liito-oravahavaintoja ja soveltuvia elinympäristöjä (AFRY 2024). Kevyen liikenteen väylän rakentaminen ei merkittävästi heikennä soveltuvia elinympäristöjä, mutta yhdessä valtatien 9 parantamisen kanssa väylät muodostavat aikaisempaa laajemman pirstaloivan vaikutuksen. Väylien pirstaloiva vaikutus kohdistuu Natura-aluetta paljon laajemmalle alueelle ja koskee liito-oravan alueellista elinympäristöverkostoa. **Natura-alueelle ei kohdistu liito-oravan elinympäristön häviämistä tai pirstoutumista aiheuttavia vaikutuksia, joten ne pystytään sulkemaan pois. Puustoiset yhteydet Natura-alueelta muille soveltuville metsäalueille tiealueen poikki voidaan säilyttää.**

5.2.3 Reunavaikutuksen lisääntyminen

Mikäli hankealueelta poistetaan merkittävä määrä puustoa ja merkittävästi levennetään aikaisempaa reunavaikutuksen alaista vyöhykettä Natura-alueen länsireunalla, olisi mahdollista, että reunavaikutuksen merkitys kasvaisi etenkin liito-oravan kannalta. Tällöin lajille soveltuvan elinympäristön määrä saattaisi kaventua. Toisaalta liito-oravaa tavataan hyvinkin kapeilla puustokäytävillä etenkin kaupunkiympäristössä. Reunavaikutuksen ei kuitenkaan merkittävästi arvioida lisääntyvän, koska rakentamistoimet keskittyvät Vanhan nelostien länsipuolelle etäälle Natura-alueesta. **Reunavaikutuksen lisääntymisen aiheuttamat vaikutukset pystytään siis sulkemaan pois.**

5.2.4 Kulkuyhteyksien katkeaminen tai heikentyminen

Natura-alueelta on tunnistettu liito-oravalle kulkuyhteydet lännen ja idän suuntaan (AFRY 2024). Länteen suuntautuvien kulkuyhteyksien on arvioitu kulkevan Vanhan nelostien ja valtatien 9 yli. Molempia teitä ollaan parantamassa ja tiealueiden leveydet tulevat kasvamaan. Nykyisellään vanhan nelostien leveys on 8–10 metriä ja tiesuunnitelman perusteella uusi kevyen liikenteen väylä tulisi lisäämään tiealueen kokonaisleveyttä 10–25 metriin riippuen sijainnista. Tunnistetun kulkuyhteyden kohdalla tiealueen kokonaisleveys olisi n. 25 metriä. Tällöin liito-orava kykenisi laskennallisesti liitolukuun perustuen (Ahopelto ym. 2021) ylittämään tien sen reunaan sijoittuvan n. 10 metriä

korkean puun latvasta. Natura-alueen luoteisreunaan sijoittuvalta selvityskohteelta kohti länttä molempien väylien ylittävä kulkuyhteys puolestaan muuttuu suunnitelmien toteutuessa käyttökelvottomaksi, koska kevyenliikenteen väylä sijoittuu väylien väliin ja kasvillisuus poistuu. Kulkuyhteydet kaikkiin muihin ilmansuuntiin säilyvät ennallaan.

Vaikutuksia kulkuyhteyksiin aiheutuu yhdelle tunnistetulle mahdolliselle liito-oravan kulkureitille ja kulkureitit pohjoiseen, itään ja etelään säilyvät ennallaan. Vaikutukset kulkuyhteyksiin voidaan arvioida vähäisiksi ja merkittävät heikentävät vaikutukset pystytään sulkemaan pois.

5.3 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Eheydellä ja koskemattomuudella tarkoitetaan tarkastelun alaisen kohteen ekologisen rakenteen ja toiminnan säilymistä elinkelpoisena ja niiden luontotyyppien ja lajien kantojen säilymistä elinvoimaisina, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura-verkostoon. Alueen eheyden korostaminen voi tässä yhteydessä tarkoittaa sitä, että vaikka vaikutukset eivät olisi minkään yksittäisen luontotyypin tai lajin osalta merkittäviä, vähäiset tai kohtalaisen suuret vaikutukset moneen lajiin ja luontotyyppiin saattavat heikentää alueen ekologista rakennetta tai toimintaa merkittävästi. Niin ikään vaikutusten ei tarvitse kohdistua suoraan arvokkaisiin luontotyyppeihin tai lajeihin ollakseen merkittäviä, vaan ne voivat kohdistua esimerkiksi maaperään tai hydrologiaan taikka tavanomaiseen tai tyypilliseen lajistoon, mikä voi myöhemmin vaikuttaa luontotyyppeihin ja lajeihin.

Teiden parantamiseen liittyvistä hanketoiminnoista aiheutuu lievää häiriövaikutusta, kulkuyhteyksien vähäistä heikentymistä sekä ympäristöä paikallisesti Natura-alueen ulkopuolella muuttavia vaikutuksia. Vaikutukset ovat arvion mukaan enintään vähäisiä. Tämän perusteella Valtatie 9:n parantamisella tai kevyenliikenteenväylän rakentamisella ei katsota olevan vaikutusta Partastenmäet Natura-alueen eheyteen.

5.4 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankkeesta syntyvien luontovaikutusten tilapäisen luonteen ja/tai vähäisen merkittävyyden vuoksi hankkeella ei katsota olevan merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden mahdollisten hankkeiden kanssa.

6 NATURA-TARVEHARKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarveharkinnan johtopäätöksenä on todettavissa, että edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 35§:n mukainen Natura-arviointi Partastenmäet -Natura-alueelle ei ole tarpeen, sillä hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä Natura-alueen luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Yhteisvaikutusten muiden hankkeiden kanssa arvioidaan olevan merkitykseltään vähäisiä ja/tai epätodennäköisiä.

RAMBOLL FINLAND OY

Niko Lehti
FM ympäristötieteet, luontoasiantuntija

Emilia Vainikainen
FM biologi, johtava asiantuntija

LÄHTEET

AFRY 2024. Maanteiden 16620 ja 6113 parantaminen sekä jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt välillä Muurame-Keljonkangas, tiesuunnitelman luontoselvitykset 2024.

Ahopelto, L., Lundgren, L., Kostiainen, A., Peltola, K., Laita, A., Mäkelä, A. Väänänen, M., Perätie, T. & Ruohomäki, A. 2021. Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa. Hyvien käytäntöjen opas. – Metsähallitus, Espoon kaupunki, Jyväskylän kaupunki ja Kuopion kaupunki. 108 s.

Airaksinen & Karttunen 2001. Natura 2000-luontotyyppiopas. 2. korjattu painos. Suomen Ympäristökeskus, Ympäristöopas 46.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Luonnonsuojelulaki. 5.1.2023/9. Finlex-lainsäädäntötietokanta. Haettu 13.6.2026 osoitteesta finlex.fi

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

Natura 2000 -tietolomake: Partastenmäet (FI0900014).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittely. – Suomen ympäristö 1/2017:1–278.

Sitowise Oy 2025. Vt9 Korpilahti-Keljonkankaan kasvillisuusselvitys 2025. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, lahopuustoisten alueiden sekä kangasmaitikkaesiintymien ja haitallisten vieraslajien selvitys.

Suomen Lajitietokeskus, 2025.